Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Verstrekken lening aan Stichting De Minkhof te Bemmel
Portefeuillehouder	A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-337011

Beslispunten

1. De beoogde aanvraag van de Minkhof te kwalificeren als publieke taak;
2. In principe in te stemmen met een gemeentelijke lening van maximaal € 200.000 met een looptijd van 20 jaar aan Stichting De Minkhof te Bemmel voor de aankoop van het pand De Minkhof c.a. te Bemmel.

Samenvatting

De Stichting De Minkhof is in 2014 opgericht en heeft als doel ontmoetingsactiviteiten aan te bieden aan senioren in de gemeente Lingewaard. De locatie van De Minkhof aan de Molenwei te Bemmel is in particulier bezit en de laatste eigenaar is voornemens het gebouw, bijbehorende schuren en buitenruimte te verkopen. Voor de Stichting De Minkhof is de huidige locatie de basis voor het uitvoeren van haar activiteiten en daarom onderzoekt zij mogelijkheden om het perceel te kopen. De Stichting is een crowdfundingsactie gestart en vraagt brede maatschappelijke steun.

Dit voorstel gaat over de mogelijke steun die de gemeente kan bieden. Steun in de vorm van een lening gekoppeld aan afspraken over de bijdrage van De Minkhof aan gemeentelijke doelen.

Inleiding

De Stichting De Minkhof is in 2014 opgericht en heeft als doel ontmoetingsactiviteiten aan te bieden aan senioren in de gemeente Lingewaard. De locatie van De Minkhof aan de Molenwei te Bemmel is in particulier bezit en de laatste eigenaar is voornemens het gebouw, bijbehorende schuren en buitenruimte te verkopen. Voor de Stichting De Minkhof is de huidige locatie de basis voor het uitvoeren van haar activiteiten en daarom onderzoekt zij mogelijkheden om het perceel te kopen. De Stichting is een crowdfundingsactie gestart en vraagt brede maatschappelijke steun.

De gemeente streeft naar meer algemene ontmoetingsplekken voor senioren in Lingewaard, als voorliggende voorziening op maatwerkvoorzieningen. De maatwerkvoorzieningen voor de lichtere vormen van dagbesteding kunnen hiermee op termijn worden vervangen door algemene voorzieningen. Dit is belangrijk omdat het aantal ouderen in Lingewaard toeneemt en daarmee ook de vraag naar maatwerkvoorzieningen. Het landelijk beleid is zo ingericht dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig moeten blijven wonen. Een sociaal netwerk helpt daarbij. Ouderen hebben in toenemende mate behoefte aan contact met andere senioren in de omgeving.

Om dit allemaal te bereiken is samenwerking met inwonersinitiatieven vereist. De Minkhof is zo'n inwonersinitiatief dat bijdraagt draagt aan:

- Het creëren van algemene ontmoetingsplekken;
- Voorkomen eenzaamheid;
- Ontlasten van mantelzorgers;
- Preventie en signalering;
- Zingeving voor ouderen en vrijwilligers;

- Zelfredzaamheid ouderen.

Deze vorm van een algemene ontmoetingsplek is waardevol, hierdoor kunnen maatwerkvoorzieningen worden voorkomen of uitgesteld.

Cijfers
De deelname aan lichte dagbesteding in Lingewaard neemt toe zoals bijgaande cijfers laten zien.

Lichte dagbesteding

Voorziening	Stand 1-1-2018	Stand 1-1-2019	Stand 1-7-2019	Groei
Dagactiviteit licht	114	120	140	22,8%

Door De Minkhof meer in te zetten als algemene ontmoetingsplek voor senioren kunnen we tegemoet komen aan de vraag naar ontmoeten. De deelnemers aan de activiteiten van de Minkhof komen vanuit alle kernen in Lingewaard, waarbij het merendeel van de deelnemers afkomstig is uit Bemmel.

Bereik van De Minkhof
- In 2019 hebben 70 inwoners uit Bemmel gebruik gemaakt van de voorziening dagactiviteiten licht.
- Aantal 65-plussers in Bemmel in 2020: 2.560 (bron: https://allecijfers.nl/buurt/bemmel-lingewaard/)
- In 2020 is 21,8% van de inwoners in Lingewaard 65+. Inmiddels weten veel van deze ouderen De Minkhof te vinden. De Minkhof is 6 dagdelen per week geopend en ook regelmatig tijdens de zondagen. In totaal waren er voor de coronaperiode +/- 200 vaste deelnemers en meer dan 80 vrijwilligers.

Wettelijk kader of beleidskader
Het beleidskader “Beleid Garantstellingen en verstrekken leningen” (zie bijlage 1) is het kader om een dergelijke aanvraag voor een lening te toetsen. Het beleidskader bewerkstelligt een eenduidige behandeling van aanvragen.
Behoud van de Minkhof als algemene ontmoetingsplek in Bemmel draagt bij aan de volgende gemeentelijke doelen:
- We willen het aantal maatwerkvoorzieningen terugdringen door het creëren van algemene ontmoetingsactiviteiten voor ouderen;
- We willen ons inzetten om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden;
- We willen Lingewaard dementievriendelijk maken;
- We willen dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen;
- We willen mantelzorgverleners ontlasten.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)
Het in behandeling kunnen nemen van de aanvraag door het college van B&W om te toetsen of verstrekken van een lening aan Stichting De Minkhof conform het beleid Garantstellingen en verstrekken leningen 2017 (zie bijlage 1) mogelijk is.
Het behoud van een algemene voorziening die door haar inzet als laagdrempelige ontmoetingsplek met breed bereik voor activiteiten van ouderen in Bemmel een bijdrage levert aan een sterk sociaal netwerk, verlaging van de eenzaamheid én beheersing van de WMO-kosten.

Argumenten en alternatieven
1.1 De raad moet de gelegenheid krijgen zich uit te spreken of deze aanvraag een publieke taak dient.
Het college is bevoegd garanties te verlenen en leningen te verstrekken (Gemeentewet, artikel 160 lid1 sub e). Voordat een garantie of lening wordt verstrekt, zal altijd eerst aan de raad worden voorgelegd of de aanvraag een publieke taak dient. Dit is een bevoegdheid van de raad (Treasurystatuut, artikel 3 lid 1). Voor garanties en leningen groter dan € 500.000 geldt bovendien dat de raad over alle aspecten van de aanvraag

zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college kan brengen, alvorens het college een besluit neemt (Informatieprotocol, artikel 5).

1.2 De Minkhof dient een publieke taak.
Belangrijk uitgangspunt voor verstrekken van de een lening is of de activiteit een publieke taak dient. In de kaders voor het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024 willen we dat ouderen gezond en gelukkig oud kunnen worden in Lingewaard. Daarnaast stelt het Kader beleidsplan Sociaal Domein en de Taskforce dat we willen inzetten op preventie in het voorliggend veld zodat we kosten kunnen besparen op maatwerk en zorg. Zo zijn we in 2021 gestart met een project voor algemene ontmoetingsactiviteiten, als vervanging van lichte dagbesteding. De activiteiten van de Minkhof dienen daarmee een publieke taak, die we in de toekomst zouden willen uitbreiden. De Minkhof draagt bij aan deze gemeentelijke doelen, want:

- We willen het aantal maatwerkvoorzieningen terugdringen door het creëren van algemene ontmoetingsactiviteiten voor ouderen;
- We willen ons inzetten om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden;
- We willen Lingewaard dementievriendelijk maken;
- We willen dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen;
- We willen mantelzorgverleners ontlasten.

De activiteiten van de Minkhof dienen daarmee een publieke taak, die we in de toekomst zouden willen uitbreiden.

1.3 De aanvraag voldoet aan de eerste gemeentelijke voorwaarde voor verstrekken van een lening: het verstrekken van de lening is essentieel voor het voortbestaan van de Stichting.
De gemeente Lingewaard heeft in 2017 haar beleid garantstellingen en verstrekken leningen vastgesteld. Uitgangspunt van het beleid is dat de gemeente géén garanties verleent en géén leningen verstrekt. Op het uitgangspunt wordt alleen een uitzondering gemaakt voor situaties waarin het verstrekken van een garantie of lening essentieel is voor het voortbestaan van de organisatie. In dat geval kan de aanvraag voor een garantie of lening in overweging worden genomen.

De Stichting De Minkhof is onlosmakelijk verbonden aan de unieke locatie aan de Molenwei. De locatie biedt aan de deelnemers en vrijwilligers de rust, ruimte en veiligheid die nodig is om alle activiteiten goed uit te kunnen voeren. De huiskamer, keuken, hobby- en activiteitenruimten vormen samen met de (moes)tuin en natuur een passend geheel. Daarbij is er nog de mogelijkheid om de verwachte vraag naar ontmoeting op te vangen door meer dagdelen open te zijn. Het voortbestaan van Stichting de Minkhof is gekoppeld aan de locatie. Dat maakt het behouden van de locatie voor Stichting de Minkhof essentieel voor het bestaan van de Stichting.

In principe is de gemeente Lingewaard zeer terughoudend bij het verstrekken van leningen en wil bij deze hoge uitzondering eerst de raad in positie brengen.

1.4 De aanvraag voldoet aan de tweede gemeentelijke voorwaarde voor het verstrekken van een lening.
Bij de beoordeling van een aanvraag zijn conform de regeling de volgende aspecten getoetst:

- De organisatie moet rechtspersoonlijkheid hebben en mag geen winstoogmerk hebben;
- Het betreft niet een regulier/structureel exploitatietekort;
- De organisatie is gevestigd in de gemeente Lingewaard;
- De organisatie draagt bij aan de maatschappelijke doelen van de gemeente Lingewaard;
- Het doel waarvoor de garantstelling wordt verleend, dient duidelijk een publieke taak (ter beoordeling aan de raad);
- Het gaat niet om het verkrijgen van een rentevoordeel ten opzichte van een financiële instelling;
- Uit de financiële positie en prognoses van de aanvrager moet blijken dat er voldoende financiële middelen zijn om de mogelijke rente en de aflossingen van de af te sluiten lening te betalen;
- De aanvraag moet passen binnen de wettelijke kaders.

De beoogde aanvraag voldoet aan alle gemeentelijke aspecten voor het verstrekken van een lening.

1.4 De Minkhof is een algemene voorziening en levert een bijdrage aan de beheersing van de WMO-kosten.
We zien een aanzienlijk verschil in de kosten tussen lichte dagbesteding als indicatie en algemene ontmoetingsactiviteiten als algemene voorziening. In de huidige situatie betaalt de gemeente afgerond € 643.000 voor 123 inwoners aan maatwerkvoorziening. Gezien de verwachtte groei is doorgaan met maatwerkvoorzieningen financieel onbeheersbaar.

Omdat deze algemene ontmoetingsactiviteiten voor alle ouderen toegankelijk zijn zal het stigma en de indicatiesfeer rondom dagbesteding vervagen. Het wordt dan normaal om als ouderen naar een dagactiviteit in de buurt te gaan. Zo komen ze buiten, leren ze elkaar kennen, maken ze gebruik van elkaars talenten, helpen ze elkaar en krijgen ze weer energie. Ze kunnen langer voor zichzelf zorgen met behulp van een sterk sociaal netwerk en zijn minder eenzaam. Hierdoor is er minder snel behoefte aan andere dure maatwerkvoorzieningen. Het is dus een beweging die de gemeente kwantitatief en kwalitatief veel oplevert.

Met behoud van de huidige locatie en de mogelijkheid om de locatie zodanig open te stellen dat meer gebruik van deze algemene ontmoetingsplek gemaakt kan worden is het voor de stichting haalbaar de gemeentelijke lening in combinatie met een subsidieverlening waarin deze doelen worden nagestreefd terug te betalen.

1.5 Er is geen alternatieve geschikte locatie
De huidige eigenaar wil alleen verkopen aan Stichting De Minkhof. Verhuizen naar een andere accommodatie zal voor de activiteiten van de Stichting De Minkhof niet werken. De huidige locatie biedt de rust, ruimte en veiligheid die de Stichting nodig heeft voor haar deelnemers. De huidige deelnemers zijn gewend aan de locatie, daarbij heeft de locatie een aanzuigende werking. Men komt graag naar De Minkhof, mede door de locatie. De stichting ziet mogelijkheden om op de huidige locatie meer dagdelen open te stellen en om meer ruimte te bieden aan deelnemers. Hier heeft men wel tijd voor nodig, omdat het gaat om vrijwilligerswerk. Verhuizen naar een andere locatie zal waarschijnlijk leiden tot een forse reductie van het aantal deelnemers en het stoppen van veel vrijwilligers.

Kanttekeningen

2.1 Loopt de gemeente financieel risico?
De gemeente Lingewaard stelt zich terughoudend op als het gaat om verzoeken voor garantiestelling/leningen. De gemeente heeft hierbij de stelregel geen financieel risico te willen lopen. Voorwaarde voor het verlenen van een lening is dat dat deze terugbetaald moet worden. Door een koppeling te maken met een subsidieverlening, waarin een tegenprestatie wordt afgesproken is de dekking beter geborgd. Hierdoor is het wel van belang dat de subsidieverlening met een uitvoeringsovereenkomst en de lening een gelijke looptijd hebben. De Minkhof wil eerst zekerheid of een aanvraag kans van slagen heeft. Een aanvraag kan – indien men niet voldoet aan de gestelde voorwaarden – ook nog afgewezen worden. Ná een positief besluit van de raad wordt de aanvraag conform de Uitvoering van het beleid in behandeling genomen (zie ook bijlage 1 Beleid Garantstellingen en verstrekken leningen). In de uitvoeringsovereenkomst gaan we ook zekerheden stellen.

2.2 Is er sprake van precedentwerking?
De situatie van Stichting De Minkhof is redelijk uniek. De overige initiatieven voor ontmoetingsactiviteiten voor senioren zijn gevestigd of voorzien in een gemeentelijk panden (bijvoorbeeld ‘t Blauwe Huukske in Doornenbrug en het Convent Huissen). Het is een laagdrempelige toegankelijke en zeer vriendelijke vorm van elkaar te ontmoeten en actief te zijn georganiseerd door vrijwilligers. Door meer gebruik te maken van de algemene ontmoetingsplekken is er minder toeleiding naar maatwerkvoorziening en kunnen we deze WMO kosten beheersbaar houden.

Wat mag het kosten? (budget)

De financiële inzet voor de aankoop van de locatie is gebaseerd op het uitgangspunt 50% Gemeenschap en 50% Gemeente. De opbrengst vanuit de gemeenschap wordt gerealiseerd d.m.v. crowdfunding en bijdragen van lokale fondsen.

De Stichting de Minkhof vraagt om een lening van maximaal € 200.000, met een looptijd van 20 jaar. Ter indicatie: een annuïteitenlening met een looptijd van 20 jaar betekent een jaarlijkse betaling aan rente en aflossing van ongeveer € 11.000, afhankelijk van thans geldende rentepercentage.

De Stichting Minkhof heeft een sluitende begroting, maar heeft niet de mogelijkheid om jaarlijks € 11.000 extra op te brengen. Daarom wordt een koppeling gemaakt met een aanvullende subsidieverlening en uitvoeringsovereenkomst, waarin een tegenprestatie in de vorm van een resultaatverplichting wordt afgesproken. Hierbij wordt ingezet op een verdere uitbreiding van de openstelling. Er is gekozen voor een redelijk lange looptijd van 20 jaar. Bij een alternatieve looptijd van 10 jaar worden de jaarlijkse aflossingslasten verdubbeld. Bij een langere looptijd van 20 jaar staat de tegenprestatie in verhouding tot de mogelijkheden van een vrijwilligersorganisatie als stichting De Minkhof.

De dekking van de aanvullende subsidie van € 11.000 wordt gevonden in de reductie van het maatwerkbudget WMO.

Communicatie en participatie

De Stichting De Minkhof informeren na besluitvorming raad.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

Bij een positieve besluit van de raad neemt het college van B&W de aanvraag in behandeling en besluit onder welke voorwaarden de lening wordt verstrekt..

Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen

ZS-337011 Bijlage 1: Beleid garantiestellingen en verstrekken van leningen
ZS-337011 Concept Raadsbesluit Verstrekken lening aan Stichting De Minkhof

Bemmel, 21 september 2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs